

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Proiect cofinanțat din Fondul Social European, prin Programul Operațional "Dezvoltarea Capacității Administrative", în perioada 2007-2013

Angajamentele României în Spațiul European al Învățământului Superior (EHEA) și impactul acestora în ceea ce privește finanțarea educației

România este unul dintre statele semnatare ale Declarației de la Bologna, care participă la implementarea Procesului Bologna de la momentul demarării acestuia. Astfel, până în prezent, România și-a asumat voluntar o serie de angajamente privind alinierarea politicilor din domeniul învățământului superior cu obiectivele promovate de Procesul Bologna, concomitent cu contribuția la construcția Spațiului European al Învățământului Superior (EHEA). Între asumările făcute, o parte au un impac finanic și presupun o finanțare corespunzătoare a politicilor educaționale.

În cadrul demarării și implementării de către Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI) a proiectului *"Politici publice fundamentate în Învățământul Superior: o premisă necesară pentru dezvoltarea României"* a fost realizată o analiză a tuturor asumărilor României în cadrul Procesului Bologna și impactului acestora în ceea ce privește finanțarea educației, iar rezultatele analizei sunt prezentate, în paragrafele următoare, imaginea asupra angajamentelor pe care România și le-a asumat în cadrul procesului, analizate din perspectiva stadiului implementării lor fiind însotită, în baza celor constatate, de un set de recomandări care să ducă la îmbunătățirea politicilor educaționale.

1. Asumarea integrală a reformelor generate de Procesul Bologna atât la nivel național, cât și la nivel instituțional și alinierarea practicilor naționale cu obiectivele și politicele EHEA;

În Comunicatul de la Londra (2007), miniștrii și-au reafirmat angajamentul politic față de principiul echității, definindu-l după cum urmează: „corpu studențesc care intră, participă și finalizează învățământul superior la toate nivelurile trebuie să reflecte diversitatea populației. Reafirmăm importanța principiului ca studenții să fie capabili să-și finalizeze studiile fără a întâmpina obstacole legate de situația lor socială și economică.” Acest obiectiv este regăsit și printre prevederile Legii nr 1/2011 a Educației Naționale.

2. Setarea de ținte cuantificabile pentru creșterea participării grupurilor subrepräsentate în învățământul superior (de atins până în următoarea decadă!) (Leuven, 2009);

România și-a setat ca țintă, în cadrul acestui obiectiv al Procesului Bologna, conform raportului de țară realizat pentru Conferința Ministerială din București (2012), creșterea participării grupurilor subrepräsentate în învățământul superior din România, în special a tinerilor de etnie romă, a etnicilor români din afara granițelor, a orfanilor sau a celor proveniți din centrele de plasament. Însă, momentan nu există niciun document oficial care să definească grupurile vulnerabile și/sau subrepräsentate în învățământul superior din România sau o analiză a ratelor de participare a acestora alături de ținte concrete de atins propuse de România, în acest sens.

UNITATEA EXECUTIVĂ PENTRU
FINANȚAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII,
DEZVOLTĂRII SI INOVĂRII

Politici publice fundamentate
în Învățământul Superior

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Proiect cofinanțat din Fondul Social European, prin Programul Operațional "Dezvoltarea Capacității Administrative", în perioada 2007-2013 Statul român alocă, prin Hotărâre de Guvern, anual un număr de granturi de la bugetul de stat destinate tinerilor romi, numărul locurilor aferente acestor studenți înregistrând o evoluție destul de liniară în ultimii ani, fără însă a exista o analiză privind gradul de ocupare a acestor locuri și evoluția studenților de etnie romă ulterioară admiterii la programul de studiu.

În vederea creșterii accesului persoanelor cu dizabilități, a fost introdusă în legislația în vigoare, obligativitatea universităților de a asigura rampe de acces pentru persoanele cu dizabilități, însă nu există studii care să prezinte o situație generală privind dotarea specifică a instituțiilor de învățământ superior pentru facilitarea accesului persoanelor din aceasta categorie, precum lipsește și analiza barierelor de acces al acestora la învățământ superior.

Mai mult, în vederea reducerii inegalităților și creșterea participării grupurilor subrepräsentate, au fost dezvoltate următoarele instrumente:

- Conform Legii Educației nr. 1/2011: "Art. 205 (6) Candidații proveniți din medii cu risc socio-economic ridicat sau marginalizate din punct de vedere social - romi, absolvenți ai liceelor din mediul rural sau din orașe cu mai puțin de 10.000 de locuitori - pot beneficia de un număr de locuri bugetate garantate, în condițiile legii." Acest articol nu are direcții metodologice de aplicare.
- Conform Art 12. (2), " Statul acordă burse sociale de studii elevilor și studenților proveniți din familiile defavorizate, precum și celor instituționalizați, în condițiile legii." Bursele sociale se acordă pe baza unor criterii generale aprobată prin hotărâre de guvern. , în principal următoarelor categorii: studenți orfani, celor proveniți din centrele de plasament sau plasament familial care nu realizează venituri, studenți bolnavi de TBC și studenți a căror familie nu realizează, pe ultimele trei luni, un venit lunar net mediu pe membru de familie mai mare decât salariul minim pe economie.
- Conform Art. 205 (2), "Studenții orfani sau proveniți din casele de copii beneficiază de gratuitate pentru categoriile de transport stabilite prin ordin al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului."

3. Înlăturarea obstacolelor în finalizarea studiilor legate de mediul de proveniență socială și economică a studenților (Londra, 2007):

Studiul "Acces și echitate în învățământul superior din România – Dialog cu elevii și studenții", publicat în anul 2011, arată că 19,2% dintre studenții intervievați declară să fi fost în situația de a abandona studiile pe parcursul anului I de studiu, invocând lipsa fondurilor necesare drept motiv al abandonului.

În vederea estompării impactului acestui motiv de abandon în rândul studenților, Ministerul Educației acordă anual sprijin studenților, pe bază de contract, un număr de burse studenților cu domiciliu în mediul rural care urmează cursurile de zi ale unor instituții de învățământ superior acreditate și care se obligă ca, după absolvirea studiilor universitare, să profesioneze în învățământul din mediul rural, în specialitatea pentru care s-au pregătit, în calitate de titular sau suplinitor, o perioadă cel puțin egală cu perioada pentru care au primit bursă. De asemenea, conform Art.20, alin (2) al Legii Educației nr 1/2011, " "Studenții orfani sau proveniți din casele de copii beneficiază de gratuitate pentru categoriile de transport stabilite prin ordin al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului."

De asemenea, conform Art. 202 (b) din Legea 1/2011, toți studenții beneficiază de asistență și servicii complementare gratuite, inclusiv consiliere în scopul orientării profesionale. Calitatea acestora este inclusă

UNITATEA EXCECUTIVĂ PENTRU
FINANȚAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII,
DEZVOLTĂRII SI INOVAȚII

Politici publice fundamentate
în Învățământul Superior

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Proiect cofinanțat din Fondul Social European, prin Programul Operațional "Dezvoltarea Capacității Administrative", în perioada 2007-2013 și în metodologia de evaluare instituțională a Agenției Române de Asigurarea Calității în Învățământul Superior (ARACIS).

România nu are o strategie națională privind dimensiunea socială a educației, care să includă definirea grupurilor subrepräsentate, obiective clare în legătură cu includerea acestora și indicatori pentru a putea evalua progresul către aceste ținte sau o împărțire a responsabilităților între instituțiile publice cu atribuții în acest sens. La aceasta se adaugă lipsa unui sistem național de colectare a datelor care să cuprindă indicatori relevanți privind caracteristicile corpului academic, inclusiv cel studențesc din perspectiva dimensiunii sociale sau a unei corelații cu modul de finanțare al domeniului educațional.

Se recomandă:

Adoptarea unei metodologii de alocare a fondurilor pentru incluziune, burse și proiecție socială în conformitate cu prevederile Legii Educației, astfel încât să ducă la revizuirea scopului și modului de acordare a burselor studențești în urma consultărilor actorilor implicați, precum și crearea premiselor ca universitățile să poată acorda locuri scutite de taxă de studii unor categorii de studenți proveniți din grupurile subrepräsentate și/sau dezavantajate.

Aceasta ar trebui însotită de elaborarea de proceduri de acordare a finanțării suplimentare care să includă criterii de stimulare a universităților pentru asumarea unui rol activ la nivel local și regional, conform Legii Educației Naționale (art. 7, alin 2).

Se recomandă, de asemenea, elaborarea unui ghid pentru universități care să conțină recomandări privind modul de utilizare a instrumentelor și fondurilor naționale prevăzute de LEN privind îmbunătățirea accesului și a echității.

În final, se recomandă conducerea de studii și analize pentru identificare și analizarea categoriilor dezavantajate și/sau subrepräsentate de studenți, a evoluției numărului de studenți și a impactului diverselor politici publice implementate, pentru a fundamenta politici viitoare specifice fiecărei categorii în parte, atât pentru creșterea accesului acestora la învățământ, cât și pentru asigurarea parcurgerii lor. Acestea să fie parte integrantă a unei Strategii Naționale pentru diversificarea participării în învățământul superior, cu adoptarea de ținte cuantificabile de incluziune a grupurilor defavorizate.

4. Învățarea pe tot parcursul vieții va fi susținută prin structuri organizaționale adecvate și prin finanțare (Leuven, 2009);

Învățarea pe tot parcursul vieții este definită în Legea Educației Naționale, nr 1/2011, ca fiind reprezentată de "totalitatea activităților de învățare realizate de fiecare persoană pe parcursul vieții în contexte formale, nonformale și informale, în scopul formării sau dezvoltării competențelor dintr-o multiplă perspectivă: personală, civică, socială ori ocupațională", a cărei finanțare se realizează (art.334) "prin fonduri publice și private pe baza parteneriatului public-privat, prin finanțare și cofinanțare din partea angajatorilor, organizațiilor nonguvernamentale, prin fonduri nerambursabile din programe europene, prin conturi de educație permanentă și prin contribuția beneficiarilor", iar Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC) este cea care coordonează sistemul de asigurare a calității în formarea profesională continuă, fără însă ca aceasta să fie inclusă în procedurile externe de asigurare a calității sau în procedurile de finanțare a

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Proiect cofinanțat din Fondul Social European, prin Programul Operational "Dezvoltarea Capacității Administrative", în perioada 2007-2013 educației. Acreditarea acestor programe se face în conformitate cu ordinele Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale.

Formarea profesională pe tot parcursul vieții se poate organiza sub diverse forme: participare la cursuri, stagii de adaptare profesională, stagii de practică și specializare, în țară sau străinătate, însă nu există suficiente date și studii privind numărul de beneficiari, calitatea și impactul programelor postuniversitare de formare și dezvoltare profesională continuă din universități, nefiind obligatorie nici folosirea sistemului ECTS pentru acestea.

Se recomandă:

- atragerea fondurilor europene pentru dezvoltarea învățării pe tot parcursul vieții și crearea posibilității utilizării fondurilor aferente finanțării suplimentare a universităților pentru acest scop (cu posibilitatea finanțării pe bază de concurs de proiecte);
- crearea unui sistem de recunoaștere/validare a rezultatelor învățării non-formale și informale și promovarea utilizării acestuia la toate nivelurile;
- includerea învățării pe tot parcursul vieții în politicile de finanțare a învățământului superior în conformitate cu prioritățile regionale șinațioane și studierea posibilității introducerii unui buget separat pentru finanțarea acestor programe;
- crearea de stimulente (inclusiv financiare) pentru universitățile care dezvoltă programe profesionale, cât și pentru adulții care urmează astfel de programe;
- finanțarea creării unui sistem integrat de colectare a datelor cu includerea unor indicatori relevanți pentru evaluarea impactului politicilor de susținere a învățământului pe tot parcursul vieții și realizarea de studii privind numărul de beneficiari, calitatea programelor etc. care să fundamenteze politicile publice viitoare din domeniu și o strategie privind integrarea lor în universități în activități de învățare/predare cu finanțarea corespunzătoare dezvoltării aspectelor psihopedagogice și metodelor didactice pentru învățarea adulților (completată de exemple de bună practică internațională).

5. Deschiderea în ceea ce privește dezvoltarea de programe de burse pentru studenții proveniți din țări terțe (Berlin, 2003)

România încheie anual parteneriate cu diferite state în domeniul educației și distribuie prin intermediul Agenției de Credite și Burse de Studii (ACBS), din subordinea Ministerului Educației Naționale, un anumit număr de burse pentru studenții români care vor să plece la studiu în străinătate. Statul român susține cu burse și etnicii români cu domiciliul stabil în străinătate, care vor să studieze în instituții de învățământ superior din România, alocând prin Hotărâre de Guvern locuri de școlarizare special destinate acestora.

Nu există însă o analiză/studiu privind impactul financiar al acestor politici sau a numărului beneficiarilor, calitatea pregătirii lor sau a integrării lor în mediul academic, cu facilitarea nu numai a accesului dar și a finalizării studiilor.

6. Miniștrii cer instituțiilor de învățământ superior din spațiul european să-și internaționalizeze activitatea și să se implice în colaborări globale pentru dezvoltare sustenabilă (Leuven, 2009);

UNITATEA EXECUTIVĂ PENTRU
FINANȚAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII,
DEZVOLTĂRII ȘI INOVAȚIILOR

Politici publice fundamentate
în Învățământul Superior

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Proiect cofinanțat din Fondul Social European, prin Programul Operațional "Dezvoltarea Capacității Administrative", în perioada 2007-2013 Din datele furnizate de către universități în procesul de clasificare a instituțiilor de învățământ superior și ierarhizare a programelor de studiu, reiese faptul că universitățile au obținut în 2010 un număr de 374 proiecte, în calitate de beneficiar sau partener principal (cu 13,86% mai mult față de 2006), la care se adaugă încă aproape 500 de proiecte în care instituțiile de învățământ superior au fost parteneri. Acestea însumează o valoare monetară totală de aproximativ 20 milioane euro (86.748.498 lei) în 2010, cu aproximativ 64% mai mult față de 2006.

Studiul UEFISCDI "Universitățile în contextul europenizării și globalizării" a evidențiat punctele tari și slabe ale sistemului românesc în contextul discuției internaționalizării. Politicile educaționale naționale fără continuitate, lipsa unui sistem de împrumuturi avantajos pentru studenți, oferta academică națională neomogenă și nestructurată, spațiu insuficient pentru desfășurarea activităților academice, integrarea dificilă a absolvenților pe piața muncii alături de lipsa unor politici publice naționale de sprijinirea acestora, servicii puține de promovare în străinătate și dotare tehnică adesea sub nivelul european actual, sunt doar câteva dintre caracteristicile sistemului educațional românesc care ar putea descuraja studenți străini să își dorească să studieze în România.

Programul de guvernare 2013-2016 pe Educație în domeniul internaționalizării are ca obiectiv "continuarea politicilor de consolidare a parteneriatelor internaționale bilaterale și multilaterale, încurajarea schimburilor de studenți, cadre didactice etc. în cadrul programelor existente (Erasmus, CEEPUS, Fulbright, DAAD, programele asociate spațiului francofon, alte acorduri bilaterale etc.) și dezvoltarea unor noi direcții de cooperare internațională." De asemenea, este trasat ca obiectiv și "dezvoltarea relațiilor bilaterale și multilaterale, naționale și internaționale în vederea identificării bunelor practici și implementarea acestora și la noi în țară."

7. Se adoptă strategia "EHEA în context global" și se lucrează în continuare în principalele domenii de politici: îmbunătățirea informațiilor, promovarea atractivității și competitivității EHEA (Londra, 2007)

Ministerul Educației Naționale are inclusă în organigramă, Direcția generală pentru Învățământ Superior ca fiind structura care, în colaborare cu Direcția Generală Relații Internaționale și Europene, are atribuții privind promovarea învățământului superior românesc. În completare, Guvernul a adoptat, în 2011, prin Hotărâre de Guvern Strategia Națională privind imigrația pentru perioada 2011-2014, care are printre obiective "Promovarea învățământului superior românesc și facilitarea rămânerii pe teritoriul național a străinilor care au studiat în România". Printre direcțiile de acțiune trasate în cadrul strategiei este menționată și promovarea universităților românești în vederea atragerii de cetăteni străini la studii. Nu a fost identificat un plan de acțiuni al Ministerului Educației Naționale, care să faciliteze implementarea acestei strategii sau o alocare de fonduri corespunzătoare.

Pentru creșterea atraktivității sistemului educațional românesc au fost reglementate posibilitățile de prelungire a timpului de sedere pe teritoriul României prin solicitarea și obținerea unei vize de studiu sau a unei vize științifice. Viza de studii se adresează elevilor, studenților, masteranzilor și doctoranzilor, oferindu-le posibilitatea de a studia pentru o perioadă de 90 de zile în România. Viza științifică se adresează cercetătorilor străini care își doresc să participe la proiecte de cercetare pe teritoriul României, pe perioade mai lungi de 3 luni, fiind oferit de către Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică cu avizul Oficiului Român pentru Imigrări, după obținerea accordului prealabil al unei organizații de cercetare din România.

În vederea creării contextului promovării EHEA și a facilitării schimbului de idei și bune-practici, România a organizat în 2012, Conferința Ministerială a Procesului Bologna și a treia ediție a Bologna Policy Forum,

UNITATEA EXECUTIVĂ PENTRU
FINANȚAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII,
DEZVOLTĂRII SI INOVĂRII

Politici publice fundamentate
în Învățământul Superior

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Proiect cofinanțat din Fondul Social European, prin Programul Operațional "Dezvoltarea Capacității Administrative", în perioada 2007-2013 precum și a Conferinței cercetătorilor din cadrul Procesului Bologna, reunind la București peste 100 de delegații din spațiul European și nu numai.

8. Portabilitatea totală a granturilor și a împrumuturilor naționale în EHEA (Berlin, Bergen, Londra, Leuven, București)

Acesta este un angajament al României reiterat odată cu adoptarea Comunicatului Ministerial de la București și a strategiei "Mobilitate pentru o mai bună învățare". Conform Legii Educației: "La admiterea în învățământul superior de stat și particular, pentru fiecare ciclu și program de studii universitare, cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene, ai statelor aparținând Spațiului Economic European și ai Confederației Elvețiene pot candida în aceleași condiții prevăzute de lege pentru cetățenii români, inclusiv în ceea ce privește taxele de școlarizare."

Totodată, "Recunoașterea studiilor efectuate de către aceștia în afara României se va realiza de către direcția de specialitate din cadrul Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, înainte de înscrierea candidaților la concursul de admitere, fiecare candidat având obligația de a prezenta la înscrierea la concurs atestatul de recunoaștere a studiilor".

A fost înființată Agenția de Credite și Burse de Studii (ACBS), însă sistemul de împrumuturi pentru studenți nu este încă funcțional, chiar dacă legislația în vigoare permite utilizarea acestor granturi doar de către persoanele care provin din familii cu venituri reduse, iar valoarea împrumutului nu poate depăși 5000 lei, precum și portabilitatea acestora și a granturilor oferite, conform Legii Educației, cadrelor didactice, studenților și cercetătorilor cu performanțe excepționale pentru a studia sau efectua activități de cercetare la universități din țară sau străinătate. În cazul mobilității interinstituționale (în România) a personalului de cercetare "grantul urmează cercetătorul". Grupul de lucru BFUG 2005-2007 a evidențiat în raportul "Portabilitatea granturilor și a împrumuturilor" faptul că sunt puține reglementări pentru probabilitatea granturilor și a împrumuturilor în zona EHEA. Grupul de lucru a recomandat statelor membre EHEA să întreprindă acțiuni comune în vederea identificării și implementării de soluții pentru aplicarea sistemelor naționale de portabilitate a granturilor pentru studenții care studiază în străinătate, eventual în cadrul unei rețele construite în acest sens, de tipul NESSIE – Network of Experts on Student Support in Europe (substructură a Bologna Follow-up Group).

României îi lipsește o strategie vizând încurajarea participării studenților, cadrelor didactice și cercetătorilor la programe de mobilități care să fie corelată cu strategia financiară a domeniului educațional și care să presupună alocarea de fonduri în vederea dezvoltării sistemelor de sprijin pentru studenții care pleacă la studii în străinătate, acordarea de sprijin și/sau aceleași drepturi studenților străini care aleg să studieze în țară ca și studenților străini sau susținerea unui sistem de împrumuturi avantajoase pentru studenți în vederea creșterii accesului la învățământ superior al celor din categoriile subrepräsentate. Mai mult, nu există o strategie financiară de a sprijini prin alocare de fonduri de la bugetul de stat pentru dezvoltarea instrumentelor de integrare în comunitatea academică a studenților din categoriile cu risc ridicat de excludere. **Se recomandă** de asemenea derularea unor studii și analize (cu colectare de date care să includă indicatori relevanți pentru analiza situației mediului academic din punctul de vedere al participării la programe de mobilități și a impactului politicilor naționale de implementare a portabilității granturilor) despre situația națională care să fundamenteze politicele publice ulterioare.

UNITATEA EXECUTIVĂ PENTRU
FINANȚAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII,
DEZVOLTĂRII SI INOVAȚII

Politici publice fundamentate
în Învățământul Superior

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Proiect cofinanțat din Fondul Social European, prin Programul Operațional "Dezvoltarea Capacității Administrative", în perioada 2007-2013

12. În 2020, cel puțin 20% dintre absolvenții învățământului superior, trebuie să fi beneficiat de o perioadă de studiu sau formare în afara granițelor (Leuven, 2009, București, 2012) și este esențial un suport finanțier suficient pentru studenți pentru a asigura acces egal și oportunități de mobilitate (București, 2012) cu îmbunătățirea ratelor de participare la mobilitate a diverselor grupuri studențești (Leuven, 2009) prin înlăturarea tuturor obstacolelor în calea mișcării libere a studenților, a profesorilor și a cercetătorilor (Berlin, 2003);

În România nu există o bază de date centralizată cu numărul și țara în care studenții români și-au desfășurat perioada de mobilitate, dar universitățile au declarat că numărul total de studenți români plecați în străinătate prin intermediul programelor de mobilități a ajuns la 4.768 în anul universitar 2009-2010.

În 2011, cele 66 de universități considerate eligibile pentru a solicita finanțare pentru mobilități au susținut 7.435 de mobilități, iar bugetul României pentru programul Erasmus a crescut la 14.374.547,25 Euro, cu 12,43% mai mult față de 2010, însă nu există o situație clară a acestora doar mai multe studii și rapoarte care pleacă de la definiții diferite ale mobilităților.

În România, Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale (ANPCDEFP) este structura responsabilă de gestiunea programelor de mobilități, iar raportul acesteia din 2011 menționează "luând în considerare numărul total al studenților din țară, mobilitățile estimate reprezintă implicarea în mobilități a 1% dintre studenți iar dacă se ține cont de numărul total al studenților din universitățile care primesc finanțare Erasmus atunci mobilitățile estimate implică 1.16% dintre studenți", observându-se și o creștere a numărului de studenți care pleacă în fiecare an pentru studii în străinătate, precum și o schimbare a dinamicii acestei piețe. Astfel se observă o creștere tot mai mare a numărului de studenți care aleg Marea Britanie, Danemarca, Țările de Jos sau Suedia, concomitent cu creșterea numărului celor care pleacă în Spania și Italia pentru studii. De cealaltă parte, numărul studenților incoming (studenți străini veniți la studii din străinătate) rămâne extrem de mic față de cel al studenților outgoing, ajungând în 2009-2010 doar la 1359 de studenți (dintre care peste 80% sunt încadrați la ciclul de licență). Pentru acea parte dintre aceștia reprezentați de studenții etnici români, statul încurajează urmarea studiilor în România printr-o serie de politici și programe: alocarea de burse de studiu special pentru acești studenți fiind cea mai populară dintre măsuri (implementată din anul universitar 2002-2003). În 2012-2013, 2050 de etnici români veniți la studii în România pe locurile subvenționate de stat pentru această categorie de studenți, au beneficiat de bursă, iar 2895 nu au beneficiat de bursă.

Similar, există programe de mobilități și pentru cadrele didactice atât outgoing (ex: Erasmus, CEEPUS), cât și incoming (al căror număr a ajuns în 2010 la 554).

Conform ANPCDEFP, bursa Erasmus pentru mobilități studențești are, de obicei, o valoare cuprinsă între 300 și 500 Euro/lună, însă modul de alocare al fondurilor de către agenția națională rămâne în autonomia fiecărui stat, fiind gestionată diferit în fiecare stat în funcție de strategia națională. Însă, deoarece bursele Erasmus nu acoperă cheltuielile aferente unei deplasări, diferența costurilor trebuie acoperite de către studenți și se ridică la minim 100 euro/lună, ceea ce a fost identificat de către studenți ca fiind una dintre principalele bariere în participarea la astfel de mobilități.

Recomandare: România trebuie să-și elaboreze o strategie privind creșterea accesului la programele de mobilități, prin alocarea unor fonduri special destinate dezvoltării de instrumente și mecanisme de sprijin al acelor categorii de studenți, cadre didactice și cercetători subrepräsentate în rândul beneficiarilor acestor programe din motive financiare. Aceasta ar trebui completată de derularea unor studii și analize privind

UNITATEA EXECUTIVĂ PENTRU
FINANȚAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII,
DEZVOLTĂRII SI INOVĂRII

Politici publice fundamentate
în Învățământul Superior

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Proiect cofinanțat din Fondul Social European, prin Programul Operațional "Dezvoltarea Capacității Administrative", în perioada 2007-2013 numărul de beneficiari, indicatori relevanți vizând diversitatea lor și impactul pe care aceste programe îl au asupra individului și sistemului educațional.

Până în acest moment nu au fost identificate măsuri ale României care să ducă la dezvoltarea mobilității printr-o mai bună informare cu privire la programele de studiu (prin intermediul unei platforme web cu toate programele naționale de studiu și structurile de sprijin pentru studenți) sau la atragerea absolvenților înapoi în țară prin promovarea de condiții de muncă mai bune și stimulente specifice pentru aceia care se întorc în țară pentru muncă.

Recomandări:

- Acordarea de stimulente financiare universităților care dezvoltă și derulează programe de mobilități inter-instituționale (în plan național), programe în cotutelă sau programe de studii în limbi de circulație internațională pentru a stimula atragerea de studenți străini la studii în România;
- Creșterea numărului de granturi și a sumei alocate ca sprijin finanțier pentru programe de mobilitate, oferite atât din fonduri naționale cât și din cele internaționale în vederea creșterii și diversificării populației de studenți mobili;
- Stimularea utilizării fondurilor europene pentru mobilități prin utilizarea fondurilor structurale pentru suplimentarea granturilor existente pentru mobilități și reducerea sumei ce trebuie acoperită de către studenți pentru a completa grantul primit prin agenția națională până la nivelul cheltuielilor totale aferente deplasării;
- Dezvoltarea unui sistem național de colectare și gestiune a datelor cu privire la numărul beneficiarilor, țara de destinație și/sau de proveniență, pentru a fundamenta politici publice în domeniul internaționalizării educației și al mobilității;
- Alocarea de fonduri pentru promovarea în străinătate a ofertelor de studii ale României cu finanțarea participării universităților române la diverse târguri educaționale internaționale, oferirea de burse pentru studenții străini veniți la studii în România și promovarea facilităților de care beneficiază aceștia pe durata studiilor în România.
- Dezvoltarea în cadrul ACBS a unei linii de finanțare a mobilităților externe, precum și a posibilității studenților de a accesa împrumuturi în condiții avantajoase, cu scopul acoperirii cheltuielilor aferente deplasării în cadrul unui program de mobilități, într-o altă țară;
- Sustinerea dezvoltării de linii de finanțare destinate universităților din România pentru proiecte care să ducă la creșterea numărului de programe în cotutelă.

13. Instituțiile de învățământ superior să acorde atenție îmbunătățirii calității predării în cadrul programelor de studii la toate nivelurile (Leuven, 2009).

"Barometrul calității" concluzionează despre învățământul centrat pe student faptul că sistemul educațional românesc are o componentă doar formală ce vizează ICS care nu este susținută de o cunoaștere corespunzătoare a studenților, a nevoilor lor și a asteptărilor pe care le au în raport cu ceea ce ar trebui să livreze facultatea. Mai mult, organizațiile studențești consideră că deși "la nivel național se observă o tendință de adaptare a modalităților de predare la nevoile studenților, acest fenomen se găsește în fază incipientă, aşadar calificăm drept nesatisfăcător implementat conceptul de *învățământ centrat pe student*."

De aceea, **se recomandă:** evaluarea impactului indicatorilor de calitate care fac referire la învățământul centrat de student, alături de colectarea de date privind sistemul educațional cu includerea unor indicatori

UNITATEA EXECUTIVĂ PENTRU
FINANȚAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII,
DEZVOLTĂRII SI INOVĂRII

Politici publice fundamentate
în Învățământul Superior

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Proiect cofinanțat din Fondul Social European, prin Programul Operațional "Dezvoltarea Capacității Administrative", în perioada 2007-2013 relevanți, astfel încât analiza să poată fi folosită în fundamentarea politicilor publice ulterioare și în vederea dezvoltării de indicatori și/sau proceduri de evaluare a calității predării-învățării pornind de la instrumentele deja existente în Cadrul Național al Calificărilor (CNC). De asemenea, se recomandă încurajarea universităților de a investi în formarea continuă a cadrelor didactice și actualizarea cunoștințelor acestora privind metode de învățare moderne, aproape de nevoile studenților, în vedea îmbunătățirii calității presării în cadrul programelor de studiu, indiferent de nivel.

14. Reducerea ratei șomajului în rândul tinerilor prin intermediul educației (București, 2012);

- a. Îmbunătățirea cooperării între angajatori, studenți și instituții de învățământ superior în special în dezvoltarea de programe de studiu ce duc la creșterea inovației, antreprenoriatului și potențialului de cercetare al absolvenților (București, 2012);
- b. Practică inclusă în programele de studiu, precum și învățarea la locul de muncă (Leuven, 2009).

Conform datelor Eurostat, rata șomajului în rândul tinerilor (sub 25 de ani) a înregistrat creșteri începând cu anul 2008, în condițiile în care studiul OECD "Education at a glance 2012" arată că angajabilitatea depinde de nivelul educațional absolvit al populației cu vârstă cuprinsă între 25 și 64 de ani.

În ceea ce privește politicile naționale care stimulează angajarea tinerilor și a proaspeților absolvenți, acestea sunt operaționalizate prin prevederile Legii 76/16.01.2012. Astfel, potrivit articolului 80(1) angajatorii care încadrează în muncă pe o perioadă nedeterminată absolvenți ai unor instituții de învățământ sunt scuțiți, pe o perioadă de 12 luni, de plata contribuției datorate la bugetul asigurărilor pentru somaj, aferentă absolvenților încadrați și primesc lunar, pe această perioadă, pentru fiecare dintre absolvenți:

- a) 1 salariu de bază minim brut pe țară garantat în plată, în vigoare la data încadrării în muncă, pentru absolvenții ciclului inferior al liceului sau ai școlilor de arte și meserii;
- b) 1,2 salarii de bază minime brute pe țară garantate în plată, în vigoare la data încadrării în muncă, pentru absolvenții de învățământ secundar superior sau învățământ postliceal;
- c) 1,5 salarii de bază minime brute pe țară garantate în plată, în vigoare la data încadrării în muncă, pentru absolvenții de învățământ superior.

Angajatorii sunt obligați să mențină angajații cel puțin 2 ani după finalizarea subvenției. Până în ianuarie 2012, 6748 de persoane au beneficiat de subvențiile acordate angajatorilor care au încadrat în muncă tineri absolvenți.

Legea nr. 116/2002 privind prevenirea și combaterea marginalizării sociale precizează în cadrul articolului 8 (1) faptul că, angajatorii care încadrează tineri cu vârste între 16 și 25 de ani, în condițiile unui contract de solidaritate, vor primi lunar salariul de baza stabilit la data angajării tinerilor, dar nu mai mult de 75% din câștigul salarial mediu net pe economie, comunicat de Institutul Național de Statistică.

Statul român sprijină întreprinzătorii cu vârstă de până în 35 de ani, printr-o serie de programe cu finanțare nerambursabilă, de la bugetul de stat (17 milioane lei alocate în 2012). Agenția pentru Implementarea

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Proiect cofinanțat din Fondul Social European, prin Programul Operațional "Dezvoltarea Capacității Administrative", în perioada 2007-2013 Proiectelor și Programelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii din cadrul Ministerului Economiei se ocupă de gestionarea programelor de sprijinire a tinerilor întreprinzători¹:

- „Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzători tineri” oferă o finanțare de până în 10 000 de euro pentru acoperirea a 50% din valoarea totală a cheltuielilor eligibile aferente planului de afaceri;
- „Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului la finanțare - START” oferă o finanțare de până în 100 000 lei/beneficiar pentru acoperirea a maxim 70% din valoarea cheltuielilor eligibile aferente proiectului.

Totodată, încă din 2003 prin HG nr. 166/2003 au fost acordate o serie de facilități studenților care doresc să înființeze o afacere proprie printr-o serie de scutiri de la plata unor taxelor și tarife necesare înființării unei firme.

Motivul pentru care momentan doar 24% dintre angajatorii din România consideră că sunt insuficienți absolvenți competenți în țară care să fie pentru posturile vacante existente este legat de lipsa lor de experiență în câmpul muncii. Acest aspect este menționat și de către studenți dintre care un număr foarte mic consideră stagiiile de practică sunt utile.

15. Îmbunătățirea serviciilor de consiliere în carieră (Leuven, 2009)

Conform O.M. 3235 din 2005, universitățile trebuie să înființeze Centre de orientare în carieră pentru a-si sprijini pe studenți în luarea celor mai bune decizii în ceea ce privește alegerea propriilor cariere și a traectoriilor de formare. Deși acestea au fost formal înființate, nu s-au găsit informații colectate centralizat cu privire la personalul specializat din centrele de consiliere în carieră – un potențial motiv pentru aceasta fiind faptul că nu sunt alocate fonduri în acest sens universităților. De aceea, se recomandă dezvoltarea unei strategii legată de acest obiectiv al Procesului Bologna susținut financiar corespunzător pentru a completa strategia cu un plan de acțiune și instrumente necesare pentru asigurarea calității acestor servicii și pentru încurajarea universităților să dezvolte și să întrețină aceste centre de consiliere, angajând personal calificat permanent.

16. Îmbunătățirea procesului de colectare a datelor privind angajabilitatea absolvenților (Londra, 2007)

În perioada 2009-2011, UEFISCDI a implementat proiectul "Absolvenții și Piața Muncii", ce a avut drept scop elaborarea de instrumente de monitorizare a traseului socio-profesional al absolvenților de învățământ superior, pentru implementarea acestora la nivel național și instituțional. Institutul Național de Statistică pune la dispoziție date despre învățământul superior din România însă acestea nu acoperă compelt indicatori relevanți pentru a analiza situația sistemului de învățământ superior și a impactului politicilor publice implementate în contextul Procesului Bologna.

Se recomandă României să dezvolte un instrument de stimulare a accesului pe piața forței de muncă în special în domeniile problematice din punctul de vedere al identificării unor locuri de muncă, realizarea unui studiu privind impactul stimulentelor oferite de către stat la angajarea tinerilor absolvenți, precum și a analizelor cu privire la eficiența stagiiilor de practică și a criteriilor specifice de evaluare a acestora. Rezultatele acestora ar putea fi folosite în vederea fundamentării politicilor publice pentru creșterea angajabilității absolvenților, dar și pentru îmbunătățirea procesului de colectare a datelor privind acest

¹ Sursă: <http://programenationale2013.aippimm.ro/>

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Proiect cofinanțat din Fondul Social European, prin Programul Operațional "Dezvoltarea Capacității Administrative", în perioada 2007-2013 aspect. Acestea ar trebui integrate într-o Strategie Națională privind creșterea ratei de angajare în rândul tinerilor, cu implementarea Registrului Matricol Unic al Universităților din România și stimularea mediului economic de a încheia acorduri cu mediul universitar în vederea asigurării unor locuri de practică.

17. Asigurarea unei perioade substanțiale de studiu în afara țării în programe de co-tutelă precum și asigurarea diversității lingvistice și a programelor de învățare a limbii, astfel încât studenții să își atingă potențialul total; Înlăturarea obstacolelor legate de stabilirea și recunoașterea acestor perioade și susținerea activă a dezvoltării și asigurării adecvate a calității curriculei integrate de programe în co-tutelă (Berlin, 2003);

Nu s-au găsit date despre măsuri la nivel național care să sprijine acest angajament, de aceea se recomandă extinderea Cadrului Național al Calificărilor pentru a încorpora toate programele de studiu și analizarea modului în care CNCIS funcționează și a procedurilor de recunoaștere și corelarea lor cu RNCIS.

Concluzii și recomandări:

DIMENSIUNEA SOCIALĂ A EDUCAȚIEI

A. Modificări legislative

- 1) Adoptarea unei metodologii de alocare a fondurilor pentru incluziune, burse și protecție socială conform Legii Educației (art.223, alin.12), care să:
 - a. Revizuiască scopul și modul de acordare a burselor studentești în urma consultării actorilor implicați;
 - b. Creeze premisele ca universitățile, pe baza unei analize a nevoilor de incluziune la nivel local și regional, să poată acorda locuri scutite de taxă de studii unor categorii de studenți proveniți din grupuri defavorizate/dezavantajate/ subrepräsentate.
- 2) Implementarea Art. 205, alin. 6 din Legea Educației (1/ 2011) care face referire la acordarea de locuri bugetate pe criterii sociale și elaborarea de prevederi legislative secundare și de metodologii de aplicare, precum și integrarea aceasta în metodologia de finanțare;
- 3) Revizuirea H.G 769/14 din iulie 2005 privind acordarea de burse de studii unor studenți cu domiciliul în mediul rural, pentru ca acest instrument să producă efecte;
- 4) Proceduri de acordare a finanțării suplimentare care să includă criterii de stimulare a universităților pentru asumarea unui rol activ la nivel local și regional, conform Legii Educației Naționale (art. 7, alin 2). Exemple de criterii care ar putea să fie introduse: numărul de locuri gratuite/burse oferite de universități din fonduri proprii unor categorii de studenți proveniți din categorii defavorizate/dezavantajate/subrepräsentate; existența programelor de promovare a ofertei academice în învățământul preuniversitar în special în mediul rural sau pentru zonele urbane și periurbane cu elevi din categoriile defavorizate/dezavantajate/subrepräsentate etc.;

B. Dezvoltarea de instrumente

- 1) Dezvoltarea unui sistem național de colectare și gestiune a datelor pentru a analiza și realiza politici fundamentate în învățământul superior în domeniul dimensiunii sociale a educației. Acest sistem ar trebui să includă date referitoare la caracteristicile socio-economice ale absolvenților de bacalaureat;
- 2) Crearea unei structuri specializate sub coordonarea/ în subordonarea MEN care să se ocupe de crearea de politici în domeniul dimensiunii sociale a educației, cu accent pe politicile de echitate privind accesul, participarea și finalizarea studiilor;

UNITATEA EXECUTIVĂ PENTRU
FINANȚAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII,
DEZVOLTĂRII SI INOVĂRII

Politici publice fundamentate
în Învățământul Superior

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Proiect cofinanțat din Fondul Social European, prin Programul Operațional "Dezvoltarea Capacității Administrative", în perioada 2007-2013

- 3) Implementarea Registrului Matricol Unic al Universitatilor din România (RMUR), ca element constituent fundamental al sistemului național de colectare și gestionare a datelor, care va permite utilizarea riguroasă a unor date atât în analize (de ex., evaluarea gradului de participare în învățământul superior pe cicluri de studii, situația specifică a diverselor grupuri defavorizate) cât și în elaborarea de politici (de ex., stabilirea unor ținte cuantificabile și realiste de creștere a acestui grad de participare).
- 4) Exploatarea experiențelor internaționale prin participarea României în grupul de lucru al BFUG privind dimensiunea socială a educației și depunerea unei aplicații pentru realizarea unei vizite de studiu pe acesta temă în cadrul noului proiect EHEA privind învățarea și evaluarea colegială (peer learning and review);
- 5) Elaborarea unui ghid pentru universități care să conțină recomandări privind modul de utilizare a instrumentelor și fondurilor naționale prevăzute de LEN privind îmbunătățirea accesului și a echității.

C. Studii și analize

- 1) Demararea unor studii și analize prin care să fie identificate și analizate categoriile defavorizate/dezavantajate/ subrepräsentate de studenți din învățământul superior, pentru a putea fundamenta politici specifice fiecărei categorii, în vederea creșterii ratelor de acces, participare și finalizare a studiilor;
- 2) Realizarea unei analize cu privire la evoluția reală a numărului de studenți în ultimii 5 ani și a factorilor care au influențat-o, dublată de analiza evoluției numărului de elevi care: parcurg și finalizează liceul, abandonează studiile liceale, absolvi examenul de bacalaureat;
- 3) Realizarea unui studiu privind impactul potențial al diverselor opțiuni de politici ce vizează creșterea și diversificarea accesului la învățământ superior până în anul 2020;
- 4) Realizarea unui studiu privind impactul actualelor instrumente care vizează accesul, participarea și finalizarea studiilor tinerilor care provin din grupuri defavorizate precum și adoptarea unei strategii de schimbare și/sau îmbunătățire a actualelor mecanisme în conformitate cu rezultatele studiului;
- 5) Promovarea exemplelor de bună practică în ceea ce privește asigurarea serviciilor pro-active de consiliere și orientare, în special pentru tinerii care provin din grupuri defavorizate.

D. Strategii și politici naționale

Adoptarea unei strategii naționale privind creșterea și diversificarea participării în învățământul superior care să includă:

- a. definirea grupurilor defavorizate/dezavantajate/subrepräsentate din învățământul superior, ținându-se cont de factori precum împărțirea teritorială a României (mai ales în cazul studenților proveniți din mediul rural în contextul în care au existat situații unde comunele au fost transformate în orașe, deși situația socio-economică a localității nu s-a schimbat);
- b. adoptarea de ținte cuantificabile de incluziune a grupurilor defavorizate/dezavantajate/subrepräsentate din învățământul superior, precum și a indicatorilor de măsurare a progresului în realizarea lor;
- c. măsuri pentru atingerea acestor ținte;
- d. participarea autorităților locale.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Proiect cofinanțat din Fondul Social European, prin Programul Operațional "Dezvoltarea Capacității Administrative", în perioada 2007-2013

uefiscăti

UNITATEA EXECUTIVĂ PENTRU
FINANȚAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII,
DEZVOLTĂRII SI INOVĂRII

Politici publice fundamentate
în Învățământul Superior

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Proiect cofinanțat din Fondul Social European, prin Programul Operațional "Dezvoltarea Capacității Administrative", în perioada 2007-2013

EDUCAȚIA PE TOT PARCURSUL VIEȚII

A. Modificări legislative

- 1) Armonizarea prevederilor legale privind formarea profesională a adulților (de exemplu a Ordonanței Guvernului nr. 129/2000 - aflată în proces de revizuire în Parlament - și a legislației subsecvențe) cu prevederile Legii Educației Naționale referitoare la învățarea pe tot parcursul vieții);
- 2) Instituirea unui sistem funcțional de recunoaștere/validare a rezultatelor învățării non-formale și informale și promovarea utilizării acestui sistem pentru adulții de toate vîrstele și la toate nivelurile de calificare, inclusiv în învățământul superior;
- 3) Explorarea modului în care se pot evalua/acredita programe de LLL (învățare pe tot parcursul vieții);
- 4) Includerea LLL în procedurile de asigurare a calității (evaluare internă și externă);
- 5) Includerea învățării pe tot parcursul vieții în politicile de finanțare a învățământului superior în conformitate cu prioritățile regionale și naționale și studierea posibilității introducerii unui buget separat pentru finanțarea învățare pe tot parcursul vieții;
- 6) Clarificări legislative cu privire la posibilitățile universităților de a organiza programe de învățare pe tot parcursul vieții (care să includă și programe de formare a adulților) și armonizarea prevederilor Legii Educației pe această temă;
- 7) Includerea în cadrul legislativ secundar a aspectelor generale legate de organizarea de cursuri de învățare pe tot parcursul vieții, de scurtă durată (mai puțin de un semestrul), inclusiv a cursurilor post-universitare (posibilitatea organizării după fiecare ciclu) și consolidarea autonomiei universitare în acest domeniu (de ex. prin eliberarea de diplome/certificate cu antetul universității pentru programele de învățare pe tot parcursul vieții din domeniile pentru care universitățile au deja acreditare);
- 8) Modificarea O.M. nr. 3163/2012 privind programele postuniversitare de formare și dezvoltare profesională continuă astfel încât să existe obligativitatea utilizării sistemului ECTS pentru toate tipurile de programe de formare profesională (indiferent de durată);

B. Dezvoltarea de instrumente

- 1) Elaborarea unor noi indicatori în procesul anual de culegere a datelor privind starea învățării pe tot parcursul vieții în România;
- 2) Atragerea de fonduri europene pentru dezvoltarea învățării pe tot parcursul vieții și crearea posibilității utilizării fondurilor aferente finanțării suplimentare a universităților pentru acest scop (cu posibilitatea finanțării pe bază de concurs de proiecte);
- 3) Crearea unor stimulente (inclusiv financiare), atât pentru ca universitățile să dezvolte programe profesionale, cât și pentru ca adulții să participe la astfel de programe;
- 4) Elaborarea unui ghid practic privind formarea continuă, care să accentueze relația între cadrul calificărilor și formarea continuă și să asiste universitățile care doresc să dezvolte această componentă (pentru universități);

C. Studii și analize

- 1) Analizarea modului în care se desfășoară și funcționează programele postuniversitare de formare și dezvoltare profesională continuă, precum și alte programe profesionale organizate de universități, evidențierind aspecte legate de rezultate, calitate, finanțare, număr cursanți, necesitate, implementare ECTS;

UNITATEA EXECUTIVĂ PENTRU
FINANȚAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII,
DEZVOLTĂRII SI INOVAȚII

Politici publice fundamentate
în Învățământul Superior

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Proiect cofinanțat din Fondul Social European, prin Programul Operațional "Dezvoltarea Capacității Administrative", în perioada 2007-2013

- 2) Realizarea de studii și analize aprofundate legate de învățarea în rândul adulților, în vederea măsurării impactului social și economic al învățării pe tot parcursul întregii vieți.

D. Strategii și politici naționale

- 1) Dezvoltarea relațiilor de colaborare între Ministerul Educației Naționale și Ministerul Muncii privind învățarea pe tot parcursul vieții;
- 2) Elaborarea unei strategii privind integrarea LLL în universități în activitățile de învățare/ predare, pe baza analizării situației actuale și a strategiilor instituționale, dar și a exemplelor de bună practică de la nivel internațional;
- 3) Dezvoltarea aspectelor psihopedagogice și de metodică didactică pentru învățarea adulților.

MOBILITATE și INTERNATIONALIZARE

- 1) Stimulente financiare pentru universitățile care: dezvoltă mobilități inter-instituționale (în plan național), dezvoltă programe de studii în limbi de circulație internațională (creșterea coeficientului în finanțarea unor astfel de programe) sau care dezvoltă programe în cotutelă;
- 2) Suplimentarea numărului de granturi și creșterea quantumului sumei alocate ca sprijin financiar pentru programe de mobilitate oferite prin diverse programe ale UE sau alte instituții/acorduri internaționale și provenite din fonduri naționale și/sau fonduri ale universităților, având ca scop în special creșterea și diversificarea populației de studenți mobili prin acoperirea nevoilor reale ale studenților plecați în mobilitate;
- 3) Modificarea legislației astfel încât portabilitatea granturilor de studiu să fie posibilă, în conformitate cu angajamentele asumate de România în EHEA și luând în considerare intenția Comisiei Europene de a înființa sistemul de împrumuturi de studii la nivelul UE;
- 4) Stimularea utilizării fondurilor europene pentru mobilități prin utilizarea fondurilor structurale (inclusiv prin introducerea unei linii speciale) pentru suplimentarea granturilor existente pentru mobilități;
- 1) Dezvoltarea sistemului național de promovare în străinătate a ofertelor de studii, primire și gestionare a studenților străini prin:
 - a. Finanțarea participării universităților din România la diverse târguri educaționale de la nivel internațional;
 - b. Oferirea de burse în colaborare cu universitățile din România pentru studenții străini care vin să studieze în România (având în vedere și criterii sociale pentru acordarea burselor);
 - c. Promovarea facilităților de care beneficiază studenții străini în România (vize, asigurări de sănătate, campusuri, etc.).
- 2) Dezvoltarea, în cadrul ACBS, a unei linii de susținere financiară a mobilităților externe în conformitate cu prioritățile Guvernului României;
- 3) Exploatarea experiențelor internaționale prin participarea României în grupurile de lucru ale BFUG privind internaționalizarea educației și prin participarea României în diferite organizații internaționale ce vizează internaționalizarea educației;
- 4) Traducerea în cel puțin o limbă de circulație internațională a paginilor de internet proprii universităților și instituțiilor publice în domeniul educației, conform principiului de nediscriminare față de studenții din UE, cărora le este garantat accesul nerestricționat în sistemul de învățământ superior românesc;
- 5) Asigurarea funcționalității sistemul de împrumuturi din cadrul Agenției de Credite și Burse de Studii (ACBS);

UNITATEA EXECUTIVĂ PENTRU
FINANȚAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI
SUPERIOR, A CERCETĂRII,
DEZVOLTĂRII SI INOVĂRII

Politici publice fundamentate
în Învățământul Superior

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative".

Proiect cofinanțat din Fondul Social European, prin Programul Operațional "Dezvoltarea Capacității Administrative", în perioada 2007-2013

- 6) Organizarea de evenimente în România care să reunească reprezentanți ai universităților din diverse țări de interes și stimularea finanțară a universităților din România în vederea încheierii de parteneriate bilaterale sau multiaterale în vederea dezvoltării de mobilități, programe în co-tutelă, etc.;
- 7) Susținerea dezvoltării de linii de finanțare destinate universităților din România pentru proiecte care să ducă la creșterea numărului de programe în cotutelă;
- 8) Organizarea de sesiuni suplimentare de informare, în colaborare cu grupul de experti în domeniul educației și cu grupul național de Experti Bologna, pentru a putea permite eliminarea diferențelor semnificative de informare la nivel național și cel al universităților privind direcțiile de implementare a Procesului Bologna. De exemplu, ar fi binevenite o serie de sesiuni de informare cu privire la modul de implementare a sistemului ECTS;
- 9) Înființarea unei agenții/direcție/structură sau modificarea atribuțiilor unor structuri existente pentru a permite gestionarea și centralizarea politicilor și strategiilor în domeniul internaționalizării educației și mobilității, și care să aibă și responsabilitatea de a promova, la nivel internațional, sistemul românesc de învățământ;
- 10) Realizarea unui site de tipul "Study în România" destinat studenților străini care să cuprindă toate informațiile relevante pentru studenții străini precum:
 - a. Burse de studiu în România;
 - b. Creditele ECTS aferente diferitelor programe de studiu;
 - c. Taxele de școlarizare;
 - d. Condiții sociale;
 - e. Condițiile pentru acordarea de vize;
 - f. Informații practice cu privire la diverse costuri ale șederii în România (alimente, cazare, transport, etc.)
 - g. Recunoașterea studiilor;
 - h. Acces la surse de informare în limbi străine;
 - i. Atracții turistice.

ANGAJABILITATE

- 1) Sprijinirea/stimularea universităților de a dezvolta sisteme de tracking a absolvenților;

